

Schubert in zijn laatste levensjaren, naar een oude tekening.

Oratoria: „Ik zal hard gaan werken”), begon hij te sukkelen; op 11 November moest hij het bed houden en op 19 November reeds kwam het einde. Zijn ziekte — typhus — deed velen zijn huis mijden; slechts enkele vrienden bleven hem trouw. Dat Schubert den eenigen troost gekend heeft, vindt in de geschiedboeken geen steun. Sterk in scheppingsdrang en rijk in scheppingswerk, is hij arm heengegaan uit deze wereld. Arm naar het tijdelijke en niet rijk naar het eeuwige. Duizenden verkwikken

zich tot op dezen dag aan Schuberts liederen en klaviermuziek. Voor Schubert behoeft men niet diep te graven als bij Bach; bij hem ligt alles zoo in 't gehoor. Maar ook zijn kunst behoort tot het bezit van eeuwen, Schubert was de lyricus onder de componisten; fantasie en poëzie waren één met hem, en hij vreesde het proza: „O fantasie, blijf bij ons om ons te beschermen tegen de zoogenaamde verlichting, dat geraamte zonder vleesch en bloed.”

In deze eeuw van ijzer en staal, van stoomen en jagen, blijven Schuberts liederen lieflijke vertroosters, die dauw van rust en schoonheid spreiden over de soms dorre velden van een in de techniek verstarrend leven. God gaf ze te maken aan een, die de poëzie van het huiselijk leven niet gekend heeft, en juist in de huiskamer klinkt zijn stem het innigst. Een rijk leven; een leven, dat als een bloem in den knop gebroken werd. Van de hoop op betere tijden, „het dagelijksch brood der armen,” heeft Schubert zijn leven lang geleefd. Men danke den oppersten Kunstenaar voor de vruchten, die in zulk een leven gerijpt zijn!

V. D. M.

TER BEVORDERING VAN BIJBELKENNIS

Een Kolonie.

Hand. 16 : 12: Filippi, welke is de eerste stad van dit deel van Macedonië, een kolonie.

De Romeinen verstonden onder een kolonie heel wat anders dan wij.

Bij hen waren het militaire stations, geplaatst op de grenzen van het rijk, met het doel, die grenzen te handhaven en te beschermen tegen de invallen van vreemde volken, en tevens om in de overwonnen streken het gezag hoog te houden. Zij waren dus een van de schakels in het systeem, dat dienen moest om de veiligheid te verzekeren. Die koloniën werden bewoond door veteranen, wien men, om hun diensten te beloonen, stukken land gaf. De bevolking van zulk een kolonie bezat het Romeinsche burgerrecht en werd bestuurd door hun eigen magistraten. Zij waren niet onderworpen aan den gouverneur der provincie, waarin de kolonie lag.

We lezen dan ook, dat Paulus en Barnabas straks terecht staan voor de pretoren, en dat deze geheel zelfstandig beslissen, zonder zich om iemand of iets te bekommeren. Alleen en juist wanneer zij hooren, dat de gevangenen Romeinsche burgers zijn, verandert hun gedrag. s.

VROUWENBELANGEN

IK WEET NIET MEER, IN WELKE KRANT ik het las, maar ik herinner me, dat er na het sterven van de kort geleden in Denemarken overleden Russische keizerin-moeder verteld werd: zij wilde niet gelooven in den dood van de Czarenfamilie. Zij verbeeldde zich altijd, dat ze nog wel hier of daar verborgen gehouden werden. En de dagblad-correspondent, die dit verhaalde, voegde er bij, dat hem, toen hij de vorstin in haar ballingschap bezocht, uitdrukkelijk werd verboden, over dien moord te praten. De vorstin-zelve trouwens hield zich, bij dat bezoek, als bezat ze nog al haar vroegere glorie.

Is dat niet de houding van sommigen, van velen misschien, tegenover het levensleed? Als het aan je zelf toekomt, ja, dan moet je wel gelooven, dat de smart bestaat, maar al het lijden rondom je, de smart en de ellende van een geheele wereld — ben je eigenlijk niet aan jezelf verplicht, er de oogen maar voor te sluiten? Omdat je, als je jezelf erin verdiept, niet verder zou durven leven?

Ik denk nu aan het bekende boek van Felix Timmermans: „Pallieter.” Zou één van de redenen, waarom dit werk zoo insloeg, niet hierin gelegen zijn: dat het geen plaats inruimt aan de smart? Geen plaats aan den ernst?

Je hebt ook kinderen, die geen boeken kunnen lezen, waarin „nare” dingen staan. Wel begrijpelijk eigenlijk. Want een kind en leed, dat zijn twee dingen, die niet bij mekaar hooren.

Een mensch en het leed — eigenlijk hooren die ook niet bij elkaar. En toch....

Ik vraag me af: zou het niet te loochenen feit, dat vele vrouwen zoo heel weinig belang stellen in de maatschappelijke toestanden buiten hun eigen klein kringetje; dat ze zoo heel knus voortleven in hun eigen klein wereldje, ook niet voortkomen uit eenzelfde oorzaak, n.l. uit vrees voor het leed en de ellende, die er in de groote wereld te vinden zijn? Als het aan jezelf toekomt, is het al erg genoeg; waarom je te verdiepen in toestanden, waaraan je toch niets veranderen kunt?

Waarom?

In de allereerste plaats, omdat het niet-verderzien dan eigen klein wereldje een mensch bekrompen maakt.

Maar ook, omdat we als vrouwen evenmin onze talenten mogen begraven, als de dienst-knecht uit de gelijkens dat mocht.

En het talent, dat wel iedere vrouw die nog echt vrouw is, bezit, is haar liefde.

Het hindert niet, of we niet kunnen uitgaan in de wereld, om velen te dienen, te helpen en te troosten, als we het maar de weinigen doen, met wie we in aanraking komen.

Het hindert niet, dat we niet de gave bezitten, groote maatschappelijke vraagstukken op te lossen, als

Keizerin Maria, Feodorovna van Rusland. Weduwe van keizer Alexander III.